

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 240/2018-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. apríla 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcu Ladislava Orosza a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Emil Krajčík, s. r. o., Dlhá 1424/47, Senica, zastúpenej advokátom Mgr. Milanom Sadloňom, V. Paulínyho-Tótha 30, Senica, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cpr 4/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Emil Krajčík, s. r. o., **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. marca 2018 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Emil Krajčík, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“),

ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cpr 4/2011 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že 9. novembra 2011 sa na základe žaloby podanej sťažovateľkou začalo na okresnom súde konanie o zaplatenie sumy 190,64 € s príslušenstvom proti žalovanej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“).

Okresný súd rozsudkom z 15. mája 2012 sp. zn. 14 Cpr 4/2011 rozhodol, že žalovaná je povinná zaplatiť sťažovateľke sumu 190,64 €. Proti uvedenému rozsudku podala žalovaná odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 25 CoPr 2/2012 z 30. januára 2013, a to tak, že rozhodnutie okresného súdu z 15. mája 2012 zrušil a vrátil vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Rozsudkom sp. zn. 14 Cpr 4/2011 z 18. februára 2014 okresný súd znovu rozhodol tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť sťažovateľke sumu 190,64 € do 3 dní po právoplatnosti rozsudku s tým, že o trovách rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Žalovaná proti rozsudku okresného súdu z 18. februára 2014 podala odvolanie. Krajský súd uznesením sp. zn. 25 CoPr 3/2014 z 31. marca 2014 odvolanie odmietol z dôvodu, že bolo podané po uplynutí 15-dňovej lehoty na jeho podanie. Uznesenie krajského súdu z 31. marca 2014 bolo okresnému súdu doručené 10. apríla 2014.

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza: *„Dňa 10. 12. 2014. teda po viac ako 8-ich mesiacoch, som listom požiadal Okresný súd Nitra, aby mi zaslal informáciu, či boli zo strany žalovanej [REDAKOVANÉ] podniknuté právne kroky smerujúce k revízii rozhodnutí Okresného súdu Nitra a Krajského súdu v Nitre vo veci, a ak také kroky*

žalovaná nepodnikla, žiadal som o informáciu, kedy bude o trovách rozhodnuté, prípadne, ak bolo už o trovách rozhodnuté, aby mi toto rozhodnutie zaslali na moju adresu.

Na moju žiadosť som nedostal žiadnu odpoveď a ani mi nebolo doručené rozhodnutie o trovách.“

Sťažovateľka 5. novembra 2015 podala okresnému súdu „*sťažnosť na postup súdu pre porušenie práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov*“ (ďalej len „*sťažnosť na prietahy v konaní*“). V odpovedi na uvedenú sťažnosť na prietahy v konaní predsedníčka okresného súdu uviedla, že „*nebola dodržaná zákonná lehota na vydanie rozhodnutia, ale vydaním uznesenia o trovách došlo k zjednaniu nápravy a odstráneniu prietáhov v konaní*“.

Okresný súd uznesením zo 14. októbra 2015 rozhodol o povinnosti žalovanej zaplatiť sťažovateľke sumu 190,64 € k rukám jej právneho zástupcu, a to z titulu náhrady trov konania.

Proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 14 Cpr 4/2011 zo 14. októbra 2015 sťažovateľka 11. decembra 2015 podala odvolanie. Krajský súd uznesením sp. zn. 6 CoPr 5/2016 z 28. februára 2017 uznesenie okresného súdu zo 14. októbra 2015 zrušil a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie.

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej uvádza: „*Pretože od doručenia zrušujúceho uznesenia druhoinštančného súdu uplynulo viac ako 8 mesiacov a doteraz mi nebolo doručené nové rozhodnutie o trovách konania v spore vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn.: 14 Cpr/4/2011, domnievam sa, že opakovane došlo k neodôvodneným prietahom. V danej veci (výšky trov konania) totiž všetky podklady boli predložené súdu a nie je potrebné vykonať žiadne ďalšie dokazovanie.*

Opakovanú sťažnosť som Okresnému súdu Nitra nezaslal. Na moju žiadosť zo dňa 10. 12. 2014 nereagoval vôbec a sťažnosť zo dňa 5. 11. 2015 súd vyhodnotil ako dôvodnú (konštatoval, že nebola dodržaná zákonná lehota a prietahy boli odstránené)...“

Sťažovateľka ďalej odôvodňuje podanú sťažnosť:

„Nekonaním príslušného súdu pretrváva stav mojej právnej neistoty. Na spôsobených preťahoch som sa žiadnym spôsobom nepodielal. Som ochotný akceptovať, že dôjde k mimoriadnej situácii v konaní, resp. k indispozícii zákonného sudcu. Nemôžem akceptovať tú skutočnosť, že jednoduché rozhodovanie o trovách konania riadne vyčíslených trvá už 3 roky a desať mesiacov, keď rozhodovanie vo veci samej trvalo necelých 2 a pol roka. V rámci rozhodovania o trovách nejde o skutkovo a právne zložitú vec. takže nie je možné preťahy ospravedlniť náročnosťou rozhodovania. Podľa nového procesného predpisu už o trovách nerozhoduje sudca, ale súdny úradník.

Okresný súd Nitra už raz skonštatoval, že k preťahom došlo. Vzhľadom na to, že od právoplatného skončenia sporu vo veci o zaplatenie 190,64 € uplynuli takmer 4 roky, čo i pri enormnom zaťažení súdov je dostatočná doba pre rozhodnutie o trovách konania, som presvedčený, že k neodôvodneným preťahom došlo opakovane.

Nadalej pretrváva stav právnej neistoty v tom, že nie je zrejmé, ako a či vôbec prvoinštančný súd rozhodne o trovách. Ja som vynaložil nemalé prostriedky na dosiahnutie úspechu v spore. Dnes stále neviem, či súd rozhodne v môj prospech aj o trovách konania. Mne neustále narastá škoda tým, že nemôžem tieto prostriedky vymáhať od žalovanej a tieto prostriedky nemôžem použiť v podnikaní.

Ja ako žalobca a zároveň sťažovateľ som spoločnosť každoročne auditovaná, ktorá v rámci auditu musí audítorovi reportovať všetky spory vedené pred súdmi a orgánmi verejnej moci. Aj z tohto dôvodu mi s administráciou neukončených sporov vznikajú ďalšie náklady, ktoré sa nedajú špecifikovať na jednotlivé prípady, ale v globále existujú a zaťažujú ma. Ja patríam medzi sto najväčších platcov dane v Slovenskej republike a očakávam, že štát a jeho orgány (vrátane súdov) budú postupovať pri riešení prípadov v súlade so zákonmi platnými v SR.“

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví:

„I. Postupom Okresného súdu Nitra došlo v prejednávanej veci vedenej pod sp. zn. 14 Cpr/4/2011 k porušeniu základných práv a slobôd sťažovateľa vyplývajúcich z čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6

Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, ktorými je Slovenská republika viazaná v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.

II. Okresnému súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cpr/4/2011 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

III. Spoločnosti Emil Krajčík, s. r. o., [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie v sume 100 € (slovom sto eur), ktoré je Okresný súd Nitra povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

IV. Okresný súd Nitra je povinný uhradiť spoločnosti Emil Krajčík, s. r. o., [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 325,42 € (slovom tristodvadsaťpäť eur a 42 eurocentov) na účet právneho zástupcu sťažovateľa Mgr. Milana Sadloňa do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý

je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľka namieta, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu jej základných práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo

rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto k rešpektovaniu, resp. naplneniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Ústavný súd po oboznámení sa so sťažnosťou a s jej prílohami a v súlade so zisteniami pri príprave predbežného prerokovania sťažnosti dospel k záveru, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená.

Z obsahu sťažnosti je zjavné, že v čase jej podania ústavnému súdu bolo o merite veci v napadnutom konaní už právoplatne rozhodnuté. Okresný súd dosiaľ právoplatne nerozhodol o náhrade trov konania.

V čase podania sťažnosti bolo o povinnosti zaplatiť trovy napadnutého konania rozhodované na dvoch stupňoch súdov v troch časových intervaloch, a to v čase od právoplatnosti rozhodnutia v merite veci do 11. decembra 2015 na okresnom súde, v čase

od 11. decembra 2015 do 11. mája 2017 na krajskom súde a od 11. mája 2017 do súčasnosti opätovne na okresnom súde.

Sťažovateľka nenamieta celkovú dĺžku konania, keď v sťažnosti uvádza: „Obdobie, kedy rozhodoval Krajský súd v Nitre (od 11. 12. 2015 do 28. 2. 2017) nepovažujem za extrémne dlhé, pretože odvolacie súdy v lehote kratšej ako 15 mesiacov už nerozhodujú a lehoty ich rozhodovania sa z roka na rok predlžujú.

Domnievam sa, že opakovaným nekonaním (nerozhodovaním) spôsobil Okresný súd Nitra opätovne prietahy, a to v období od 10. 4. 2014 do 10. 12. 2015 a následne v období od 11. 5. 2017 dodnes...“

Ústavný súd sa vzhľadom na uvedené zameril pri predbežnom prerokovaní sťažnosti na preskúmanie obdobia konania o náhrade trov v napadnutom konaní pred okresným súdom.

V období od právoplatnosti rozhodnutia v merite veci do 11. decembra 2015, keď bola v dôsledku podania odvolania zo strany sťažovateľky vec postúpená na rozhodnutie krajskému súdu, z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka pred podaním sťažnosti ústavnému súdu využila možnosť postupu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdech a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdech“) a 5. novembra 2015 podala sťažnosť na prietahy v konaní adresovanú predsedníčke okresného súdu. Ústavný súd konštatuje, že využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mala sťažovateľka právo podľa citovaného zákonného ustanovenia zákona o súdech, sa v okolnostiach posudzovanej veci v tomto období prejavilo ako účinný prostriedok nápravy, ktorý mala sťažovateľka k dispozícii a úspešne ho aj využila ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Okresný súd po prijatí sťažnosti odstránil prietahy v konaní o náhrade trov a zaslal sťažovateľke uznesenie, ktorým rozhodol o náhrade trov konania zo 14. októbra 2015.

V druhom posudzovanom období od 11. mája 2017, keď sa vec v napadnutom konaní o náhrade trov vrátila opätovne na okresný súd, sťažovateľka už nevyužila sťažnosť na prietahy v konaní o náhrade trov, keď uviedla: „*Opakovanú sťažnosť som Okresnému súdu Nitra nezaslal. Na moju žiadosť zo dňa 10. 12. 2014 nereagoval vôbec a sťažnosť zo dňa 5. 11. 2015 súd vyhodnotil ako dôvodnú (konštatoval, že nebola dodržaná zákonná lehota a prietahy boli odstránené)...*“

Ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné uviesť, že pri hodnotení možných prietahov v postupe okresného súdu pri rozhodovaní o trovách konania konštatuje, že rozhodovanie o trovách konania z hľadiska jeho povahy nemožno považovať za vec, resp. záležitosť podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v pravom slova zmysle, hoci tvorí integrálnu súčasť civilného súdneho konania.

Na základe skutočností uvedených sťažovateľkou v sťažnosti a zistením na okresnom súde nemožno podľa názoru ústavného súdu vyhodnotiť namietaný postup okresného súdu za taký, ktorý by bolo možné najmä vzhľadom na celkovú dĺžku napadnutého konania kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“, a to aj napriek tomu, že v správaní okresného súdu bol podľa názoru ústavného súdu čiastočne prítomný prvok nesústredenosti a nedostatku efektivity (vrátenie veci krajským súdom v dôsledku nemožnosti uskutočniť odvolací prieskum), ktorý zapríčinil, že o náhrade trov konania nebolo doteraz právoplatne rozhodnuté.

Ústavný súd konštatuje, že celková dĺžka konania o náhrade trov v napadnutom konaní, ktorá v čase predbežného prerokovania sťažnosti dosahuje takmer štyri roky (na dvoch stupňoch súdov), signalizuje možnosť vzniku zbytočných prietahov, a tým aj porušenie práv zaručených čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, avšak skutočnosť, že o merite je v danej veci už právoplatne rozhodnuté aj vzhľadom na predmet konania – ide o vec nižšieho významu [o tzv. bagateľnú vec (suma 190,64 €)], vo svojej podstate intenzitu sťažovateľkou tvrdeného zásahu do ňou označených práv oslabuje. Možno konštatovať, že postup okresného súdu v danej veci javí čiastočne znaky neefektívnej činnosti, ktorá však svojou relevanciou (t. j. následkami) nevedie k porušeniu

sťažovateľkinho základného práva na prerokovanie jej veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 ods. 2 listiny ani práva na prerokovanie jej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zásadným spôsobom.

Ústavný súd pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy odmieta sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú z dôvodov, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, k čomu nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08). V danom prípade podľa názoru ústavného súdu ide práve o takúto vec.

Na tomto základe ústavný súd, vychádzajúc z obsahu sťažnosti, vyhodnotil, že v napadnutom konaní zatiaľ nedošlo k takej intenzite zásahu do práv sťažovateľky, ktorá by zodpovedala ústavno-relevantnému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľky po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nebráni sťažovateľke obrátiť sa opätovne so sťažnosťou na ústavný súd, ak by v budúcnosti okresný súd v napadnutom konaní konal s neodôvodnenými priet'ahmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. apríla 2018